

Amendement: feitelijke weergave weerstandsvermogen.

De raad van de gemeente Aa en Hunze, in vergadering bijeen op 12-11-2025,

Constaterende dat:

- in de begroting 2026 het weerstandsvermogen wordt gepresenteerd als “op orde” met een ratio van 1 (afgerond), terwijl deze in werkelijkheid 0,84 bedraagt;
- de ratio van 0,84 vraagt om structureel meer ruimte in de begroting te creëren;
- bij de berekening van de risico's voor de verbonden partijen een uniforme kans van 15 % is gehanteerd, terwijl de begrotingen van WPDA en VRD structurele risico's bevatten met een kans tussen 55 % en 65 %;
- zowel WPDA als VRD geen eigen reserves hebben om risico's op te vangen;
- de gemeente Assen en de gemeente Tynaarlo binnen de begroting van het WPDA steeds meer kwetsbaarheden zien, waardoor het risico op overschrijding hoger wordt ingeschat.

Overwegende dat:

- transparantie over de financiële positie essentieel is voor een realistisch debat over financiële weerbaarheid, risico's en prioriteiten;
- er aanwijzingen zijn dat de risico's vanuit verbonden partijen worden onderschat.

Besluit:

- in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing van de Begroting 2026 het onderdeel over het structureel weerstandsvermogen te wijzigen, zodat de feitelijke ratio van 0,84 wordt vermeld met de daarbij behorende categorie 'matig' volgens de Nota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023;
- het college opdracht te geven om voortaan in de P&C cyclus realistisch te rapporteren over structurele en incidentele risico's;
- dat dit voor de berekening van risico's van verbonden partijen betekent dat deze risico's alleen op basis van het standaardpercentage van 15% berekend worden als er geen aanwijzingen zijn dat de werkelijke kans hoger is;
- het college opdracht te geven om voortaan in de begroting zoveel mogelijk het onderscheid tussen wettelijk verplichte taken en aanvullende taken inzichtelijk te maken, zodat duidelijk wordt waar ruimte zit om keuzes te maken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van D66

Marita de Groot

Arie Fonk

Toelichting

De ratio weerstandsvermogen geeft een beeld van de mate waarin de gemeente in staat is om risico's op te vangen. Een ratio van 1 betekent dat de gemeente voldoende in staat is om risico's op te vangen. Een ratio kleiner dan 1 wijst op een tekort. Uit de begroting 2026 blijkt dat de gemeente voldoende vermogen heeft om incidentele risico's te dekken, voor structurele risico's is dit niet het geval. De begroting 2026 presenteert met ratio weerstandvermogen van 1 een te positief beeld van de structurele financiële weerbaarheid van de gemeente. In werkelijkheid is de ratio 0,84.

Een realistische weergave van het weerstandsvermogen is essentieel voor de raad om haar budgetrecht goed uit te kunnen oefenen. Alleen wanneer de risico's feitelijk en volledig in beeld zijn, kan de raad op tijd bijsturen, bijvoorbeeld door te besluiten om risico's te verminderen of om structureel begrotingsruimte te creëren voor het opvangen van risico's.

De begroting van 2026 vermeldt de onderstaande cijfers:

Structurele weerstandcapaciteit	€ 1.607.000
Totaalbedrag structurele risico's ¹	€ 1.911.000
Tekort	€ 304.000

Doordat de begroting een ratio weerstandsvermogen van 1 vermeldt in plaats van 0,84 en de ratio daarmee aanmerkt als 'voldoende' wordt een onjuiste voorstelling van zaken gegeven. Het risico van een structureel tekort over het jaar 2026 wordt niet inzichtelijk gemaakt. Dit amendement herstelt deze fout, zodat de begroting een realistisch beeld geeft van het vermogen van de gemeente om structurele risico's op te vangen.

WPDA en VRD

Onderdeel van de structurele risico's zijn de risico's uit verbonden partijen. Voor de berekening van deze risico's wordt een kans van 15 % gehanteerd. De nota weerstandsvermogen en risicobeheersing hanteert een standaardpercentage van 15% en schrijft voor dit percentage aan te passen als blijkt dat de risico's in werkelijkheid groter zijn dan 15%.

In 2026 komen de grootste risico's uit de begroting van WPDA en VRD. Uit de begroting van deze partijen blijkt een kans van 55 tot 65 %. Beide partijen hebben geen reserves om deze risico's zelf op te vangen, waardoor gemeenten extra moeten bijdragen als risico's zich voordoen.

Na herberekening met de juiste percentages is de stand van zaken als volgt:

Structurele weerstandcapaciteit	€ 1.607.000
Totaalbedrag structurele risico's ¹	€ 2.246.000
Tekort	€ 639.000

Met dit amendement wordt aan het college de opdracht gegeven om in het vervolg een eerlijk en feitelijk beeld te geven van het weerstandsvermogen, in lijn met de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing uit 2023.

¹ In de berekening is al rekening gehouden met het feit dat niet alle risico's zich volledig voordoen. Het risicobedrag is verminderd op basis van de kans dat een risico zich voordoet.

Als dit in de begroting 2026 doorgevoerd zou worden komt de structurele ratio weerstandvermogen uit op 0,72. Dit percentage valt volgens de nota weerstandsvermogen en risicobeheersing in de categorie “onvoldoende”, waarbij de nota voorschrijft herstelmaatregelen in de begroting op te nemen.